

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Fakulta humanitních studií

Institut mezioborových studií Brno

Extremismus jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti

bakalářské práce

Vedoucí závěrečné práce:

PhDr. Alena Plšková

Vypracoval:

Pavel Uherek

Brno 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Extremismus jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu literatury. Tištěná verze je totožná s elektronickou.

Brno 10.3.2011

.....

Pavel Uherek

Poděkování

Rád bych na tomto místě vyjádřil poděkování vedoucímu mé práce PhDr. Aleně Plškové, za velmi cenné rady, připomínky a pomoc, kterou mi poskytla při vypracovávání této práce.

Děkuji

Pavel Uherek

ÚVOD	2
1. Charakteristika extremismu	4
1.1 Výklad nejdůležitějších pojmů	7
2. Členění extremismu	11
2.1 Pravicový extremismus	14
2.2 Levicový extremismus	15
3. Legislativa.....	17
3.1 Obecný výčet trestných činů souvisejících s rasově motivovanou trestnou činností.....	18
3.2 Boj s extremismem a jeho prevence	19
3.3 Statistika let 2009 a 2010 v ČR.....	21
4. Extremistická scéna v České republice	23
4.1 Pravicová extremistická scéna	23
4.2 Levicová extremistická scéna	27
4.3 Další formy extremismu	30
II. PRAKTICKÁ ČÁST	33
1. Metody, cíle průzkumu, stanovení hypotéz	33
1.1 Průzkumný soubor	33
1.2 Metody	33
2. Interpretace a analýza dat.....	33
3. Vyhodnocení průzkumu ve vztahu k hypotézám.....	38
ZÁVĚR	41
ANOTACE	43
ANNOTATION	43
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	44
PŘÍLOHY:	46

Úvod

V současné době je slovo či pojem extremismus často používán, vstoupil do podvědomí každého člověka. Tento pojem bývá často používán i zneužíván politiky, neboť tento pojem u veřejnosti vyvolává negativní reakce. V poslední době média v hojném počtu uvádějí zprávy týkající se tématu extremismu, kdy informují o pochodech extremistů, střetu extremistických skupin s policisty, či střety extremistů s jejich odpůrci, přímý přenos soudního líčení s žháři z Vítkova, rozpuštění Dělnické strany považované za extremistickou stranu. Extremisté a radikalisté se snaží pomocí propagandy a demagogie vyvolat rozpor mezi svými členy na jedné straně a státem na druhé straně. Snaží se vyvolávat střety formou provokací, ve kterých dochází k měření sil státu a výkonné složky extremistů. Svými útoky testují, zda rozklad silových institucí státu (policie, armáda) je již natolik rozkolísaný, že lze přistoupit k přímému boji. Politický extremismus a radikalismus se v posledních letech stal důležitým tématem nejenom pro politickou scénu a politologii, ale i pro historii, pedagogiku, sociologii, kriminologii, sociální psychologii a právní vědu

Musíme si však připustit, že extremismus je průvodním jevem demokracie. Pokud bychom bránili všem skupinám i jednotlivcům v projevení jejich názoru, poté bychom nemohli tvrdit, že jsme demokratický stát.

Rozhodl jsem se, že se tomuto velmi medializovanému tématu budu věnovat podrobněji. K výběru daného tématu mě vedla i atraktivnost problematiky extremismu, neboť se týká i mého zaměstnání u Policie ČR.

Cílem práce je přispět k porozumění současného fenoménu s názvem extremismus.

Na počátku předkládané práce jsem vymezil nejdůležitější pojmy, které souvisí s extremismem. Po úvodním seznámení s těmito pojmy následuje kapitola, ve které je charakterizováno základní rozdělení extremismu na pravicový extremismus a levicový extremismus. Navazující kapitola se zabývá stoupenci extremismu a příčiny vzniku extrémního chování u mládeže. Práce pokračuje trestně právním vyjádřením extremismu a způsoby boje s ním. Poslední kapitola teoretické části se zabývá rozdělením extremistické scény na pravicovou extremistickou scénu, levicovou extremistickou scénu a další formy extremismu.

V empirické části byla provedena analýza a interpretace výsledků z empirického

šetření. Šetření bylo provedeno náhodným výběrem mezi návštěvníky obvodního oddělení PČR Brno – Výstaviště, na adrese Brno, Rybářská 17.

V závěrečné části práce se pokusím, ze získaných informací, odpovědět na otázky, které jsem si stanovil:

1. Společnost se s projevy extremismu běžně setkává.
2. Společnost vnímá negativně extremismus.
3. Extremismus je reálné ohrožení demokracie.

1. Charakteristika extremismu

Slovo *extrem* pochází z latiny, jehož význam je nejvzdálenější či nejkrásnější. V politické terminologii označuje pozici, která je nejvíce vzdálená od politického středu.

Ve wikipedii je uvedeno, že „*extremismus je termín, jímž bývají označována jednání, ideologie, či skupiny mimo hlavní proud společnosti, kterým je připisováno porušování, dále neuznávání základních etických, právních a jiných důležitých společenských standardů, zejména ve spojení s verbální nebo fyzickou agresivitou, násilím nebo hrozbou násilí, historickým revizionismem, sociální demagogií, motivované zejména rasovou, národnostní, náboženskou, třídní nebo jinou sociální nenávisí.*“¹

Extremisté věří ve svou pravdu a jsou ochotni ji prosazovat legálními, ale i nelegálními prostředky, třeba za použití násilí. Vyhrocují problémy, sociální napětí a dovádějí je ke konfrontaci se státní mocí. Mohou tedy organizovaně a záměrně způsobit ve společnosti politickou krizi, která má oslabit a zdiskreditovat státní moc. Tímto jednáním se snaží vytvořit příznivé podmínky pro realizaci jejich mocensko-politických cílů.

Extremismus je nepochybně fenoménem současnosti. Jedná se o sociálně patologický jev, jenž se začal v české společnosti významněji projevovat až po roce 1989. Tato skutečnost je dána i tím, že „... *extremismus je průvodním jevem demokracie, a že využívá všech výhod demokratického systému ke svému rozkvětu. Každá demokracie se musí tedy potýkat s politickým extremismem.*“²

Na tento paradoxní znak taktéž upozorňuje i Chmelík, který píše: „*Podle některých autorů je extremismus produktem – jevem – demokratické společnosti. Demokracie totiž nemá dostatek účinných obranných mechanismů, aby se ubránila všemu, co jí škodí. Pokud by takové mechanismy měla, přestala by být demokracií a stala by se diktaturou. Proto každá demokracie, každá demokratická společnost, se potýká s extremismem.*“³

Při širším pohledu na celou problematiku nárůstu extremismu můžeme zastávat i názor, že obrovský nárůst pravicového i levicového extremismu, které

¹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Extremismus>

² HOLAS, J. a kol. *Extremismus mládeže v České republice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1996, s. 3 - 4

³ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 12

zaznamenáváme v zemích Evropy a dalších částech světa, je důsledkem dynamických přeměn společnosti, jež jsou vyvolány z velké části globalizací.

Pod slovem globalizace nalezneme „ *proces integrace společnosti na celosvětové úrovni, který nově zastřešuje národní a místní systémy.*“⁴

Kotlán uvádí, že „ *Počátek demokracie je počátkem extremismu*“, dále uvádí „ *v okamžiku, kdy dění v určitém státu a v době charakterizujeme pojmem demokracie, či vývoj k demokracii, pak každé naplnění některého z konstitutivních znaků extremismu, je skutečným projevem některé jeho formy. Je příznačné, že již samotným počátkem občanského společenství, vznikají extrémní tendence. ...demokratické principy jsou ohroženy nejen v krizi, ale i tehdy, když je demokracie v počátcích.*“⁵

Nejvýrazněji však vystupuje proces oslabování národní identity, který vyvolává nespokojenost některých sociálních skupin, který může být v nejkrajnějších případech vyjádřen extremistickými názory, postoji, projevy charakteristickými zejména pro pravicový extremismus.

Jak Zelenák popisuje další mnohé změny, odehrávající se ve společnosti vlivem globalizace? Uvádí například oslabení vžitého systému hodnot, změnu životního stylu svázanou s vyšším ekonomickým zatížením, nárůst nároků kladených na dosažení určitého sociálně-ekonomického statusu jedince, zvyšující se nezaměstnanost (zejména dlouhodobá), sociální vyloučení, pomalý růst mezd, růst zdravotního a důchodového zabezpečení, zvyšování daňového zatížení a další, jež vyvolávají nespokojenost občanů, kteří se odklánějí od tradičních politických stran, ke kterým ztrácí důvěru, a s vidinou „vyléčení“ sociálních problémů se uchylují k extremistickým politickým subjektům různého „zabarvení“.⁶

Slovo extremismus bývá často používán i zneužíván politiky, neboť tento pojem u veřejnosti vyvolává negativní reakce. V poslední době média v hojném počtu uvádějí zprávy týkající se tématu extremismu, kdy se především jedná o případy, kdy došlo k poškození základních práv a svobod. Co však znamená slovo extremismus?

Musím hned na začátku podotknout, že neexistuje jednotná definice. Definice jednotlivých autorů se liší na základě jejich profesního zaměření, podle vědní disciplíny, ze které nahlíží na problematiku extremismu. Samotný vědní obor má svá vlastní specifikace popisu skutečnosti a úhlu pohledu. Můžeme se tedy opírat o velké množství

⁴ Ottova encyklopedie A-Ž, Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, s. 315

⁵ KOTLÁN, P., *Demokracie ve stínu*. Ostrava Institut vzdělávání Sokrates 2003, s.11

⁶ ZELENÁK, Š., *Politický extrémizmus, příčiny vzniku a možnosti řešení*. In. *Extremismus. Jeho kořeny, projevy a východiska řešení*. Praha: Policejní akademie ČR, 2001, s. 239-241

rozdílných definic, z nichž každá sleduje svůj zájem.

Chmelík uvádí velmi obsáhlé vymezení pojmu, které v sobě zároveň skrývá i různé úhly pohledu na problematiku, „*V obecném pojetí jde o výrazné odchýlení od obecně uznávaných a v aktuální době přijímaných norem. V rovině sociologické lze extremismus vymezit jako souhrn určitých sociálně patologických jevů, vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin, s dominujícím odmítáním základních hodnot, norem a způsobů chování platných v aktuální společnosti. V politice je takto označován krajně radikální nebo výstřední postoj. Policie naopak extremismus definuje jako verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku. Někdy je také označován jako ultrapravicový nebo ultralevicový postoj. Extremismus obvykle neumí reálně hodnotit politickou situaci, jeho stoupenci nesouhlasí s kompromisy, radikalizuje řešení vztahu občan a stát.*“⁷

Danics uvádí „*extremisté dovádějí společenské problémy ke konfliktům, což bývá prezentováno jako nutnost zásadního přehodnocení a revoluční změny principů politiky.*“⁸

Charvát uvádí, že „*v běžné mluvě se slovem extremistu označuje člověk zastávající politické názory, které jsou v dané společnosti neakceptovatelné*“⁹

Definice extremismu je mnoha způsoby popsána, kdy každá z nich výstižně popisuje tento fenomén. Extremismus je jev, jenž se vymyká společensky běžně uznávané úrovni demokratického chování. Zaujímá tedy ve spektru jednání krajní, vyhraněné pozice, které jsou vnímány jako negativní, nevyhovující. Pokud chování řadíme k „okrajové“ formě chování ve společnosti, pak jasně vyplývá, že k jeho příznivcům bude patřit jen nepatrná část dané společnosti.

⁷ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 7 - 8

⁸ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s 9

⁹ CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s 9

1.1 Výklad nejdůležitějších pojmů

Při zabývání se tématem extremismu nemůžeme opomenout další důležité jevy, které jsou s ním spojeny. Považuji proto za podstatné vymezit následující pojmy, na které bude v textu dále poukazováno.

Anarchismus je „politické hnutí, zdůrazňující naprostou svobodu a volnost jednotlivce a naprosté uplatňování svobody vůle. Pro tento cíl je odmítáno vše, co těmto ideálům brání (stát, autorita, disciplína, pořádek, povinnosti apod.).“¹⁰

Antisemitismus je „moderní podoba protižidovské nenávisti. Psychologické základy vycházejí z nevraživosti na úspěchy Židů, s čímž souvisí i představa o světovém židovském spiknutí. V Německu se antisemitismus transformoval do teorie rasové nadřazenosti Němců...“¹¹

Etnocentrismus „je mínění, že vlastní kultura je nadřazena kultuře jiných skupin, že je správnější a více odpovídá požadavkům zdravého rozumu a morálky. Objevuje se často jako komponenta – rasismu.“¹²

Extremismus je „osobní postoj či organizované hnutí, které je založeno na zaujímání sociálních či politicky vyhocených stanovisek, propagování dalekosáhle radikálních cílů, nepřijatelných pro většinu společnosti, nebo prosazování vlastního programu za pomoci metod, či prostředků, jenž jsou v rozporu s demokratickými (legitimními) a formálně schválenými (legálními) postupy. Příklady extremistických ideologií: fašismus, nacismus, komunismus nebo anarchismus.“¹³

Extremistické hnutí je neoficiální sdružení občanů stejných nebo podobných extrémních názorů na společenské vztahy, náboženství ve společnosti, postavení národa a člověka, jenž usiluje o prosazení svých názorů a cílů, a to i za využití různých protiprávních prostředků.

Náboženský extremismus je extremistické jednání členů nebo příznivců skupin, kdy se jedná zejména o sekty, případně náboženské hnutí, ovlivněné náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v manipulaci s lidmi, psychickou nebo jinou formou násilí, či jiným závažnějším porušováním právního řádu, kdy toto jednání je označované za sociálně nežádoucí či sociálně patologické.

¹⁰ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 7

¹¹ Ottova všeobecná encyklopedie A-L. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 60

¹² Ottova encyklopedie A-Ž, Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, s. 255

¹³ Ottova encyklopedie A-Ž, Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, s. 263

Fašismus představuje „totalitární ideologii zahrnující ideje dirigismu, etatismu, nacionalismu, syndikalismu; významnou roli plnil vůdcovský princip (koncentrace moci do rukou jedince údajně ztělesňujícího vůli lidu, ...). Pro fašismus příznačné imperiální ambice, expanzionismus, davová manipulace, silné působení propagandy. Počátky fašismu jsou spojeny s působením B. Mussoliniho v Itálii.“¹⁴ Ottova všeobecná encyklopedie k pojmu dirigismus uvádí, že se jedná o způsob regulace ekonomiky opírající se o použití státních zásahů, k pojmu etatismu uvádí, že se jedná o politický přístup, který požaduje výrazné zásahy státu do všech oblastí veřejného života.

Komunismus označuje „totalitární ideologii, jejímž historickým základem je teorie K. Marxe a F. Engelse. Podle nich je komunismus systémem společenského, politického a hospodářského uspořádání, založený na společném vlastnictví výrobních prostředků, který považovali za nejvyšší stádium historického vývoje s novými etickými zásadami. Občané v komunismu měli být osvobozeni od politického i ekonomického útlaku, rovnoprávní a svobodní, měl být odstraněn stát, soukromé vlastnictví, stávající kapitalistický systém a zavedeno kolektivní vlastnictví výrobních prostředků a zavedeno beztřídní společenské uspořádání. Ve společnosti měly převládat kooperativní vztahy. Komunismu mělo být dosaženo revolučním odstraněním buržoazní společnosti a po přechodném období tzv. socialistické společnosti.“¹⁵ Ottova všeobecná encyklopedie k pojmu kapitalistický systém uvádí, že se jedná o historickou formu ekonomicko-sociálního uspořádání. Jeho jádrem je ekonomický systém založený na rozvinutém tržním mechanismu.

Leninismus je termín označující „formu komunismu prosazovanou V. I. Leninem; charakteristický je důraz na diktaturu proletariátu, permanentní komunistickou revoluci, centralismus.“¹⁶ Ottova všeobecná encyklopedie k pojmu proletariát uvádí, že se jedná o sociální třídu nevlastnící výrobní prostředky a nabízející svou pracovní sílu jako zboží. Marxismus ho fakticky ztotožňuje s dělnickou třídou.

Marxismus je „souhrnné označení pro filozofické, politické, sociální a ekonomické učení K. Marxe a F. Engelse, které vzniklo v 80. letech 19. století. Je ucelenou teorií přeměny reálných poměrů ve společnosti, především změnou vlastnických vztahů pomocí revolučně vedeného třídního boje; cílem je dovést proletariát k revoluci nastolující beztřídní společnost, osvobozující člověka od

¹⁴ Ottova všeobecná encyklopedie A-L. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 350

¹⁵ Ottova všeobecná encyklopedie A-L. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 629

¹⁶ Ottova všeobecná encyklopedie A-L. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 698

společenského útlaku. Součástí marxismu je komunismus.“¹⁷

Marxismus-leninismus představuje „*doktrínu spojující analýzu učení K. Marxe a koncepci V. I. Lenina.“¹⁸*

Nacionalismus je „*ideologie založená na myšlence, že národní zájmy a cíle jsou nadřazeny zájmům osobním i skupinovým.“¹⁹*

Nacismus, označovaný také jako národní socialismus, je „*totalitární ideologie založená na vypjatém nacionalismu, rasismu, prvcích socialismu (rozsáhlá sociální péče a dirigismus), militarismu, antisemitismu; silný inspirační zdroj v italském fašismu. Nacismus vznikl po 1. světové válce v Německu, byl prosazován NSDAP, v jejímž čele stál 1921-1945 A. Hitler.“²⁰* Ottova encyklopedie M-Ž k pojmu militarismus uvádí, že jde o politickou orientaci, která ve vnitrostátních, respektive mezinárodních vztazích, příkládá klíčový význam budování či udržování vojenského potenciálu a sledování primárně vojenských cílů.

Radikalismus jsou jimi považovány *kritické postoje, které hodlají měnit, či zlepšit dané politické poměry, ale nevedou k odstranění demokratického politického systému a pohybují se v jeho ústavním rámci, byť na jeho okraji.²¹*

Rasismus „*...je nevědecká teorie předpokládající, že biologický a etnický původ určuje kulturní, psychickou (mentální) povahu populací, které se vzájemně dělí na „vyšší“ a „nižší“. Převzato ideologiemi, které zdůrazňují nadřazenost bílé rasy nad ostatními „méněcennými rasami.“²²*

Rasově motivovaná trestná činnost je společensky nebezpečné trestně právní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo fyzickým násilím útočí na rasu, národnost, potlačuje jejich zaručená práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost.

Rasismus naruby, jedná se o prvky s násilím menšiny vůči majoritní skupině obyvatelstva nebo také prvky s násilím minority vůči majoritám.

Socialismus představuje „*ideologii založenou na principech kolektivismu a sociální solidarity.“²³* Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž k pojmu kolektivismus uvádí, že jde o politický přístup považující hledisko společenského celku za výchozí

¹⁷ Ottova encyklopedie A-Ž, Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, s. 33

¹⁸ Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 33

¹⁹ Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 103

²⁰ Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 103

²¹ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 10

²² CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10

²³ Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 406

bod uskutečňování politických, společenských a hospodářských cílů.

Syndikalismus je označení doktríny „...zastávající ideu kontroly výroby prostřednictvím organizovaných skupin dělnictva. Stát je podle syndikalismu nástrojem útlaku, měl by být zrušen a nahrazen společenským pořádkem založeným na působení odborových svazů, syndikátů. Podporuje přímé akce (generální stávkou, sabotáže aj.).“²⁴

Terorismus je označovaná činnost, která je ve své podstatě antidemokratická, nelegální, konspirativní a destruktivní, kde se násilí stává hlavním prostředkem k dosažení různorodých politických cílů.²⁵

Xenofobie bývá popisována jako „...nedůvěra ke všemu cizímu, novému. Nejčastějším projevem je odpor vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, projevující se nepřátelstvím proti cizincům, imigrantům, uprchlíkům apod.“²⁶

Nemůžeme však tvrdit, že všichni extremisté se stanou teroristy a každý radikalista zase extremistou. Většina teroristů a obdobné organizace se však přes extremismus a radikalismus dopracovala až k terorismu.

²⁴ Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, s. 467

²⁵ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 10

²⁶ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10

2. Členění extremismu

Členění extremismu je různorodá a proto je třeba osvětlit historický vznik rozdělení na pravici a levici. V období Francouzské revoluce, při níž v roce 1789 došlo k prvnímu setkání generálních stavů, zde seděla aristokracie věrná králi po jeho pravici a radikálové se zástupci třetího stavu seděli po jeho levici.

Extremismus nemá vyhraněné hranice mezi jednotlivými skupinami. Chmelík dělí extremistické aktivity na levicové, pravicové a náboženské.²⁷ I když má k této dělbě výhrady vzhledem k tradici a zažitě terminologii nadále používá dělbu extremismu na pravicový a levicový. Světová literatura obvykle rozlišuje na pravicový a levicový, dále na náboženský, ekologický a národnostní extremismus. V České republice však Police ČR ani BIS nezaznamenala výskyt posledních tří forem extremismu.

Odborná veřejnost vždy posuzuje extremismus podle potřeby své profese, kdy definice charakterizují danou profesi. Extremismus nelze přesně definovat pro všechny obory stejně. Extremismus je politický, případně kriminologický pojem, nikoliv tedy právní. Veřejně je chápán extremismus jako projev nesnášenlivosti, agrese vůči odlišným jedincům či skupinám. Ze sociologického hlediska je extremismus chápán jako jakýkoliv výstřední nebo krajně radikální postoj a s tím i související činnosti. Běžně tedy pojem extremismus používáme pro označení postojů, které výrazně vybočují z normálu a projevují se zcela konkrétními excesy v různých společenských oblastech, jež narušují základní lidská práva a svobody.

K pojmům extrémní pravice a extrémní levice je nutné pracovat i s termíny jakou jsou ultrapravice - krajní pravice a ultralevice - krajní levice. Tyto pojmy v sobě zahrnují jak extremistické, tak i radikální projevy. Stanovit přesnou hranici mezi radikalismem a extremismem je obtížné.

Kotlán uvádí, že nejvýhodnější je být nejextremnější. Čím je hnutí radikálnější, tím bude úspěšnější.²⁸

Extremismus je možné dělit podle dvou hledisek. Prvním je **objekt napadení** a druhý úhel pohledu dělí extremismus podle **forem páchání**. Na základě takovýchto

²⁷ CHMELÍK, J., *Extremismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997, s. 14 - 15

²⁸ KOTLÁN, P., *Demokracie ve stínu*. Ostrava Institut vzdělávání Sokrates 2003, s. 6

kritérií je možné mluvit o následujících extrémismech:

A. Podle objektů napadení:

1. extrémismus útočící na ústavnost a státní zřízení,
2. extrémismus hrubě narušující občanské soužití,
3. extrémismus útočící na život a zdraví občanů,
4. extrémismus útočící na věcné statky,
5. rasově motivovaný extrémismus.

B. Podle formy páchaní:

1. verbální extrémismus,
2. grafický extrémismus,
3. extrémismus páchaný tiskovinou nebo jiným masově komunikačním prostředkem,
4. extrémismus páchaný fyzickým nebo psychickým násilím.²⁹

Kotlán dělí extrémismus dle konstitutivních znaků na:

- *Neomezený politický styl* – politický život je zcela podřízen ideové myšlence, procedurální pravidla jsou odstraněna nebo se obcházejí, veškeré instrukce jsou posílány v zájmu obecného blaha v hierarchické struktuře od nejvyššího vůdce.
- *Přímá akce* – rozhodnutí se uskutečňují přímo, bezprostředně bez ohledu a postoj většiny.
- Kategorie *přítel* a *nepřítel* – každé společenství má svého *nepřítele*, kterého je nutno v zájmu vlastního přežití zničit (znak nepřítele je považován Kotlánem za nejvýznamnější, bez něhož nemůže dosáhnout extrémismus své vrcholné formy).
- *Vůdcovský princip* – Vůdce je vrcholem pyramidy, je považován za neomylného, za ideál všech ctností.
- *Mýtus a symbolika* – má za cíl skrýt extrémní pozice a legitimovat extrémní ideje.
- *Mesianismus* (spasitelské poslání) – Kategorie *přítel* se snaží zmobilizovat

²⁹ CHMELÍK, J., *Extrémismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997, s. 23 - 24

všechny ostatní členy společnosti proti kategorii *nepřítel*. V této mobilizaci kategorie *přítel* je viděno jediné východisko pro přežití.³⁰

„Provedeme-li určité shrnutí co se týče extrémních stran bez ohledu na jejich pravo-levou pozici v rámci politického spektra. Lze vymezit bez nároku na úplnost a univerzálnost určité jejich obecné rysy:

- 1. Pokládají se za "jedinou a skutečnou" opozici vůči etablované státní moci, neboť se prezentují jako jediná alternativa systému zastupitelské demokracie.*
- 2. Ve své podstatě jsou antidemokratické, antipluralistické a antievropské s výraznými prvky nacionalismu, rasismu a antisemitismu.*
- 3. Ve své strategii, vhodně podle okolnosti, kombinují legální a nelegální prostředky k dosažení politických cílů. Jejich záměrné excesy zaručují okamžitou pozornost masmédií, ale zároveň jim umožňují distancovat se od politiků a prezentovat se jako "nepolitictí" ochránci nespokojeného lidu.*
- 4. Jejich rétorika je populistická, sociálně demagogická a ideově manipulační.*
- 5. Vládní strany obviňují z toho, že se o své voliče prý starají pouze před volbami, reprezentují svoje stranické a nikoliv občanské zájmy, prorůstají se státním aparátem a podléhají korupci. A tím pozbývají potřebnou legitimitu k vládnutí.*
- 6. Upozorňují na nedemokratičnost stran establišmentu, které sami sebe preferují ze strany státu, (např. nárok na státní příspěvek), včetně prostoru ve sdělovacích veřejnoprávních prostředcích, čímž vytváří nerovnost podmínek pro konkurenci politických stran.*
- 7. Obecně o politických stranách hovoří jako o reliktu minulosti, které nejsou schopny reagovat na aktuální potřeby lidí a nemají potřebnou vizi budoucnosti.“³¹*

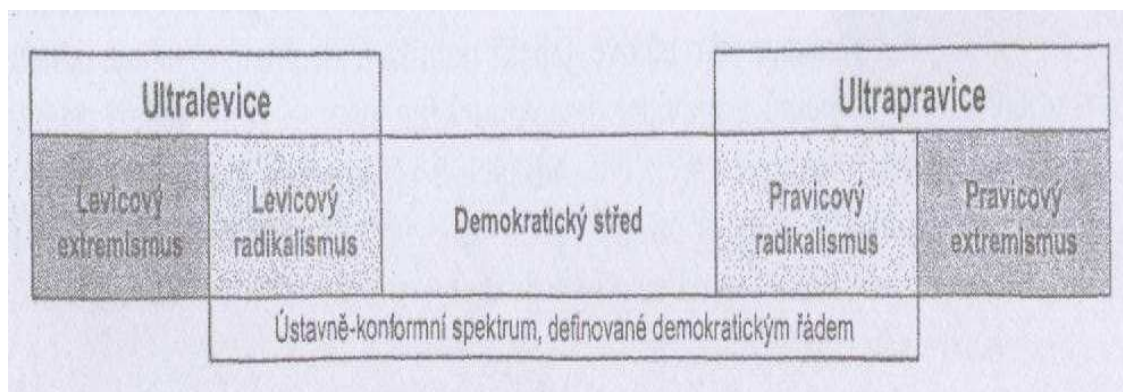
„V určitých případech může být působení extrémních stran i pozitivní, a to ve smyslu jakéhosi shakeru, který redefinuje politickou agendu, oživí stranické soutěžení, vyvolá určité reakce a fakticky vede k přeskupování sil uvnitř stranického systému, který je potom citlivější vůči oprávněným požadavkům nespokojených občanů. To jsou

³⁰ KOTLÁN, P., *Demokracie ve stínu*. Ostrava Institut vzdělávání Sokrates 2003, s. 16 - 34

³¹ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 33 - 34

však naprogramované, neboli vedlejší účinky působení extrémních stran, které nemají zájem na zlepšování zastupitelské demokracie, ale naopak ji hodlají odstranit.“³²

Obrázek č. 1: Model extremismu

Zdroj: Mareš, M., *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*, Brno: B&P 2003, s. 33

Vzhledem k tomu, že každý autor má k rozdělení extremismu jiný přístup, budeme používat v této práci zažité členění na pravicový extremismus a levicový extremismus.

2.1 Pravicový extremismus

Základním prvkem ideologie extrémní pravice je zaměření na aktivity zlepšení kvality společnosti, národa, rasy či státu, s nimiž se ztotožňují. Pravicoví extremisté jsou přesvědčeni o své nadřazenosti nad jiným a svou nadřazenost dávají najevo.

V našich podmínkách můžeme pravicové extremisty označit za populistické národovce, kteří hovoří o ochablosti parlamentního systému a volají po revizi ústavy. Jejich cílem není vylepšit demokracii, ale jde jim o zavedení vlády silné ruky.³³

Pravicoví extremisté stojí proti vládě, centralizaci státní správy a samosprávy, proti vnitřní politice socializace menšin, národnostních otázek. Pravicoví extremisté bývají často velmi dobře vojensky organizováni, kdy se ve skupinách učí bojové sporty

³² DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 34

³³ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 22

a používání zbraní. Někteří členové se uchylují k národnostně, rasově či jinak motivovaným útokům.

Základní myšlenkovou idejí všech druhů pravicového extremistického myšlení je silný rasismus, který vychází z jejich přesvědčení o biologické výjimečnosti a převahy etnika, například bílé rasy.

Bílá rasa je podle stoupců pravicového extremismu na pomyslném vrcholu vývoje druhu. Nejdokonalejšími představiteli bílé rasy jsou árijci, především tedy Germáni.³⁴

Poznávacím znakem nejextrémnějších hnutí na samém konci pravého spektra jsou hesla o „etnické čistotě“ nebo „rasové válce“. Svě místo zde mají kulty „národa“, „krve“ a „země“, které kladou důraz na rasu a národ ve spojení s jejich historickým teritoriem.

Současná pravicově extremistická scéna je stále více poznamenávána radikálními projevy mladých lidí, kteří si často nedomýšlejí důsledky svého jednání.

2.2 Levicový extremismus

Levicový politický extremismus podle Danicse pracuje s revolučními prvky politického boje, radikálním demokratismem předpokládající dominující roli státu, egalitářským neboli rovnostářským chápáním politiky.³⁵

„Levicový extremismus (anarchismus, komunismus) směřuje k tomu, že klade do popředí princip rovnosti a snaží se jej rozšiřovat na všechny oblasti života. Zatím co v komunismu je zásadou rovnosti překryta idea individuální svobody, v anarchismu platí každá forma státnosti za represivní.“³⁶

Chmelík ve své charakteristice extrémní levice uvádí, že se její příslušníci pokoušejí o vytvoření společnosti, ve které by byla naprostá rovnost mezi jejími členy. Byl by zde harmonický vztah na principu sounáležitosti a tolerance dobré vůle a obětavosti. Při realizaci této ideologie musí dojít k odstranění hierarchického uspořádání, ekonomické nerovnosti ve společnosti a státní zřízení. Podstatou ideologie je přesvědčení, že člověk je v jádru dobrý, ale že je deformován zkaženou společností.³⁷

³⁴ CHMELÍK, J., *Extremismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997, s. 8

³⁵ DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, s. 23

³⁶ MAREŠ, M., *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2003, s. 22

³⁷ CHMELÍK, J., *Extremismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997, s. 14 - 15

Princip rovnosti se levicoví extremisté snaží rozšířit do všech oblastí společenského života. Pokud by však byl tento princip rovnosti dosažen, znamenalo by to, že lidská společnost by byla tak srovnána, až by zanikla její individuální lidská svoboda.

Vůči pravicovému extremismu je levicový extremismus v diametrálním rozporu. Levicoví extremisté se snaží vytvořit svobodný stát na bázi marxismu – leninismu nebo anarchie na základě racionálního jednání. Pravicoví extremisté většinou jednají zcela iracionálně.

Ultralevicové hnutí je možno rámcově rozdělit do 3 základních kategorií:

1. hnutí snažící se nastolit nové sociální uspořádání, které se bude týkat celého lidstva (militantní marxistické a autonomní ideologie),
2. hnutí usilující o nastolení nových vztahů mezi člověkem a přírodou (militantní ekologové a ochránci zvířat),
3. hnutí, jejichž prioritou je nastolení nových vztahů mezi mužem a ženou (militantní odpůrci sexismu apod.).

První skupinu můžeme označit za nejnebezpečnější, protože usiluje o totální zničení stávajícího společenského systému a to i za pomoci teroristických akcí. Pokud by se přetransformovala na politickou stranu musela by své radikální požadavky zmírnit a musela by vystupovat v mezích zákona o politických stranách. Hnutí ve druhé a třetí skupině se snaží pouze o dílčí změny a proto jsou i jejich akce umírněnější.

3. Legislativa

Při vymezování pojmu extremismus je definovat tento pojem velmi složitý. K pojmu extremismu se váže celá řada definic.

Ministerstvo vnitra využívá definici: Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),³⁸
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezczitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).³⁹

Danics uvádí, že v materiálech policejních orgánů se objevuje názor, že extremismus je politologický, popřípadě kriminologický pojem. Podle policejních pracovníků extremismus zahrnuje souhrn verbálních, grafických, fyzických a dalších aktivit. Jedná se zpravidla o jednání s ideologickým kontextem.

Pod pojmy kriminalita s extremistickým podtextem se rozumí takové jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu či přestupku. K takto definovaným trestným činům nejčastěji patří:

³⁸ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

³⁹ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

- obecné ohrožení,
- násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci,
- hanobení národa, rasy a přesvědčení,
- podněcování k národnostní a rasové nenávisti,
- výtržnictví,
- vražda,
- ublížení na zdraví,
- omezování osobní svobody,
- vydírání,
- omezování svobody vyznání,
- porušování svobody sdružování a shromažďování,
- poškozování cizí věci,
- genocida,
- podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů,
- persekuce obyvatelstva.⁴⁰

3.1 Obecný výčet trestných činů souvisejících s rasově motivovanou trestnou činností

Společným znakem trestných činů, které jsou označovány jako rasově motivované, je porušení jedno ze základních lidských práv a svobod občana. Tato práva jsou vyjádřena v čl. 1-25 Listiny základních práv a svobod. Zákon číslo 40/2009Sb., trestní zákoník, stanovuje v souvislosti s extremismem tyto trestné činy:

- § 140 odst. 3 písm. g) TZ, vražda,
- § 146 odst. 2 písm. e) TZ, ublížení na zdraví,
- § 175 odst. 2 písm. f) TZ, vydírání,
- § 228 odst. 3 písm. b) TZ, poškození cizí věci,
- § 352 odst. 2, 3) TZ, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci,
- § 355 TZ, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob,
- § 356 TZ, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich

⁴⁰ DANICS, Š. Extremismus hrozba demokracie. Praha: Policie History, 2002, s. 70 - 71

práv a svobod,

- § 400 TZ, genocidium,
- § 401 odst. 1 písm. e) TZ, útok proti lidskosti,
- § 402 TZ, apartheid a diskriminace skupiny lidí,
- § 403 TZ, založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka,
- § 404 TZ, projevy sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka,
- § 405 TZ, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia.

Vzhledem k tomu, že se extremistické projevy vyskytují i v ozbrojených složkách, je třeba také uvést i tyto ustanovení trestního zákoníku:

- § 378 odst. 1, 2 TZ, urážka mezi vojáky,
- § 380 odst. 2 písm. c) TZ, urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůžkou násilím,
- § 383 odst. 2 písm. c) TZ,⁴¹ porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností.

3.2 Boj s extremismem a jeho prevence

Pro úspěšný boj s extremismem je především všestranná prevence a zapojení všech státních rezortů tak i nevládních organizací. Ministerstvo vnitra a Policie ČR se zapojily do společného projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a nevládních organizací Člověk v tísni a Asi-milovaní zaměřený na protixtremistickou výchovu. V tomto projektu je využit výukový koncept Člověka v tísni pod názvem „Dovedu to pochopit – Hrozby neonacismu“. Na základě tohoto projektu policisté z preventivní informační skupiny mohou účinněji preventivně působit na školách. Policie ČR působí represivně i preventivně.

U policie ČR je vytvořen Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, je výkonným pracovištěm služby kriminální policie a vyšetřování s působností na celém

⁴¹ Zákon č.40/2009 Sb. ve znění zákona č. 306/2009 Sb.

území České republiky. Dále jsou u policie ČR dílčí pracoviště služby kriminální policie a vyšetřování, s městskou, krajskou působností. Ve vymezeném rozsahu je koordinacním, metodickým a kontrolním pracovištěm. Odhalováním a vyšetřováním organizovaného zločinu se podílí na udržování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Policie přijala novou filozofii zvládnání bezpečnostních opatření při extremistických akcích. Pro tento trend je charakteristický neagresivní a nevyzývavý projev, charakterizovaný dvěma zásadami: „Low profile policing“ a „3D strategie“. Low profile policing znamená vystupování policie na veřejnosti v takovém počtu a takové výstroji, aby její přítomnost nevzbuzovala negativní emoce a nedeklarovala připravenost očekávání střetu. 3D strategie je složeno ze tří slov: „Discussion“- diskuze nebo komunikace, „De-escalation“- uklidňování a „Determination“- rozhodný zákrok.

Obě zásady leží zjednodušeně ve dvou rovinách:

1. Snažit se maximálně zabránit eskalaci násilí. V tomto stádiu je činnost pořádkové policie založena na monitoringu hlídek a vyjednávání Antikonfliktních týmů. Vyzbrojené pořádkové jednotky jsou v této fázi mimo vizuální kontakt s veřejností.
2. V případě propuknutí násilí rychle a dynamicky zasáhnout proti jeho původci. Zde se uplatňuje zásada „Get and back“, kdy policisté zadrží konkrétního násilníka a okamžitě opouští místo zákroku.

Práci policie při extremistických akcích lze shrnout do čtyř principů:

- Chránit slušné lidi.
- Bránit extremistům v jejich nelegálních aktivitách všemi zákonnými prostředky.
- Používat násilí jen minimálně. Zasahovat rychle a efektivně jen proti skutečným násilníkům.
- Využívat antikonfliktní týmy.⁴²

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se řídí podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Podle § 2 Zásady a cíle vzdělávání uvedených v školském zákonu je řešeno v odstavci „1) písmene a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace

⁴² <http://www.mvcr.cz/clanek/vycet-preventivnich-aktivit.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana.“⁴³

Dále v § 20 Vzdělávání cizinců školského zákona v odstavci 1) „*Občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám podle tohoto zákona za stejných podmínek.*“⁴⁴

Díky těmto zákonným ustanovením se předpokládá, že dochází k integraci všech národností ve školách a také k multikulturní výchově. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy taktéž využívá další dokument, který upravuje školství v České republice. Tímto dokumentem je Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělání. V něm je zařazeno povinné průřezové téma „Občan demokratické společnosti“. Vzdělávací program výchova k demokracii a multikulturnímu soužití, přispívá také k prevenci proti extremismu. Kurikulární výchova není zaměřena jen na žáky, ale také i na pedagogy, pro které připravuje různé školení a metodické pomůcky. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se ve Školním preventivním programu zaměřuje na ochranu dětí a mládeže před patologickými jevy. V programu je uvedena prevence proti extremismu jako součásti sociálně patologických jevů.

Ministerstvo kultury působí při své činnosti preventivně, když využívá své pravomoci při registraci církví a náboženských společností. Ministerstvo kultury posuzuje, zda nové subjekty splňují zákonné požadavky.

3.3 Statistika let 2009 a 2010 v ČR

Ve srovnání stejného období roku 2009 s obdobím k 31. 12. 2010 klesl počet případů extremismu o 4,9 % (252 skutků, -13). Vyšší nárůst je vykazován u trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny podle ustanovení § 55 zákona č. 40/2009Sb., a to o 72,0 % (43 skutků, + 18) a trestný čin násilí a vyhrožování proti skupině obyvatel a proti jednotlivci dle ustanovení § 352 zákona č. 40/2009Sb., o 80,0 % (43 skutků, + 20)

⁴³ Zákon č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

⁴⁴ Zákon č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Obrázek č. 2: Porovnání trestných činů za roku 2009 a 2010

Název	Celkem zjištěno		Rozdíl období	
	rok 2009	rok 2010	v [%]	Δ
vraždy - ostatní	1	1	0,0%	0
nás.na veř.čin.-na pol.	2	8	300,0%	6
úmyslné ublížení na zdraví	5	11	120,0%	6
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl.	23	43	87,0%	20
nebezpečné vyhrožování	2	2	0,0%	0
vydírání	1	2	100,0%	1
omez. a zbav. osobní svobody		1		1
poškození cizí věci		2		2
výtržnictví		2		2
výtržnictví na sport. a veřej. akcích	15	2	-86,7%	-13
sprejerství	6	8	33,3%	2
hanobení národa, rasy a přesvědčení	25	43	72,0%	18
podněcování k národ. a rasové nenávisti	16	15	-6,3%	-1
podpora a propagace hnutí	168	111	-33,9%	-57
trestné činy proti úst. zřízení	1	1	0,0%	0
Česká republika celkem	265	252	-4,9%	-13

Zdroj: Aktuální stav kriminality v ČR ve statistikách k 31. prosinci 2010

<http://ppportal.pcr.cz/ntr/aktbs.htm>

Obecně vláda ČR, při realizaci prevence sociálně patologických jevů ve společnosti i extremismu, využívá služeb nestátních neziskových organizací. Základem primární prevence v oblasti kriminality a extremismu, vychází z rodiny a ze spolupráce rodiny se školou.

4. Extremistická scéna v České republice

V této kapitole se věnuji současné extremistické scéně v České republice. Je rozdělena do tří podkapitol, kde se věnuji pravicovému extremismu, levicovému extremismu a dalším formám extremismu. Činnost extremistických organizací a hnutí se rychle vyvíjí, kdy některé zanikají či se transformují do jiné organizace. Větší a nebezpečné organizace jsou monitorovány policií. Menší a méně významné organizace nejsou evidovány a není k nim dostatek informací. Nelze popsat všechna hnutí, která v České republice působí, a proto zde budou uvedena nejznámější a nejčinnější.

4.1 Pravicová extremistická scéna

Představiteli pravicové extremistické scény v České republice jsou tyto následující oficiální i neoficinální organizace:

Blood & Honour Division Bohemia

Měla významnou roli při utváření pravicové extremistické scény v letech 1998 a 1999, záhy však po zákrocích státních orgánů dochází k utlumení její činnosti. Někteří členové se snaží v jiných seskupeních u Ministerstva vnitra registrovat jako občanská sdružení.

Neonacistická organizace Blood and Honour Division Bohemia, patří k mezinárodní organizaci založené v roce 1987 v Británii zpěvákem neonacistické kapely Skrewdriver Ianem Stuartem Donaldsonem. V překladu název znamená Krev a čest, což byl bojový pokřik Hitlerjugend. Organizace Blood and Honour Division Bohemia se hlásí k odkazu Třetí říše a její hlavní činností je organizování srazů a koncertů, vydávání a distribuce hudebních nosičů, nášivek a časopisů. Česká divize vznikla v roce 1996. Název Combat 18 používá ozbrojené křídlo Blood and Honour. Číslo 18 představuje první a osmé písmeno v abecedě, tedy A a H, iniciály Adolfa Hitlera. Militantní skupina otevřeně vyzývá k útokům na přistěhovalce, Židy či Romy. Illegální mezinárodní síť Blood and Honour existuje po celé Evropě a v USA.

Bohemia Hammer Skins – BHS

Psáno také Bohemia Hammerskins byla první militantní skinheadská neonacistická organizace působící v České republice. Jednalo se o pobočku mezinárodní neonacistické organizace Hammerskin nation, která byla založena v roce 1988 v americkém Dallasu. Česká pobočka této militantní neonacistické organizace vznikla v květnu 1993. Nejvýraznější činnost organizace v ČR, která spočívala mimo jiné i v pořádání koncertů, se vyvíjela v letech 1993 až 1996, poté nastal její postupný útlum. Bohemia Hammerskins byla organizace založená na propracované struktuře a pro členství v ní bylo zapotřebí projít dlouhým obdobím čekatelství. Ideologií či programem BHS je nacionální socialismus, rasismus a antisemitismus, což je shrnuto v jejich hesle " My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí. " Odhaduje se, že BHS má 500 až 800 členů ve věkovém průměru 20 až 25 let.

V posledních několika letech BHS neprovádí žádnou organizovanou činnost.

Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS)

Dělnická strana sociální spravedlnosti je česká neparlamentní krajně pravicová politická strana, která vznikla 21. ledna 2004. Po soudním rozpuštění Dělnické strany došlo k jejímu přeskupení do DSSS. Dělnická strana byla na základě druhého návrhu Ministerstva vnitra rozpuštěna dne 17. 2. 2010 Nejvyšším správním soudem. DSSS se snaží předejít návrhům na zrušení tím, že se distancovala od nacismu. Každý zájemce o členství musí podepsat Programovou listinu uvedenou na internetové stránce <http://www.dsss.cz/programova-listina>, která obsahuje text: *Hlásíme se k českému a moravskému patriotismu a tradicionalismu našeho národa. Odsuzujeme totalitní ideologie 20. století, zejména nacismus a komunismus.*

Ve volbách do poslanecké sněmovny v roce 2010 dostala DSS 59.888 hlasů. V procentech to činilo 1,14% ze zúčastněných 5.230.859 voličů.

Hnutí národního sjednocení (HNS)

V roce 1996 v Základních idejích hnutí národního sjednocení mělo k problematice přistěhovalců uvedeno: „Národní výchova je nám dostatečnou zárukou, že nedojde ke změně obrazu našeho národa. Tuto snahu podpoříme

i zastavením přijímání uprchlíků ze zemí Afriky a Asie, kteří nám jsou naprosto cizí a jejich zvyklosti pro nás nevyhovující. Nejsme povinni se ve své zemi někomu přizpůsobovat, někoho tolerovat nebo se nějak omezovat. Tato zem je naše a to si musí každý uvědomit. HNS reprezentuje fašizující skupinu. V současné době má několik desítek členů a sympatizantů.

Národní odpor (NO)

Je česká oficiálně neregistrovaná neonacistická organizace. V minulosti se příznivci NO téměř pravidelně zúčastňovali všech demonstrací proti NATO a evropským integracím. NO spolupracuje s německou politickou stranou NPD a s českou Dělnickou stranou. Řada členů NO během roku 2008 vstoupila do Dělnické strany a získala zde významné pozice. Národní odpor se prezentuje na Internetu a každoročně pořádá několik veřejných shromáždění a demonstrací. NO každoročně pořádá prvomájové demonstrace, na kterých téměř vždy dochází ke střetům.

Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa (SPR-RSČ)

Jde o českou politickou stranu, která byla založena 30. prosince 1989, zastoupená v parlamentu v období let 1992 – 1998. Předsedou strany a nejvýraznější osobností byl Miroslav Sládek. SPR-RSČ bývá označována za populistickou a krajně pravicovou stranu, která otevřeně propagovala xenofobii a rasismus. Strana SPR-RSČ je známa svými verbálními útoky proti Romům a jiným minoritám žijících v ČR. Nejvyšší správní soud dne 7. prosince 2010 rozhodl na návrh vlády pozastavit činnost SPR-RSČ. Pozastavení činnosti je předstupeň rozpuštění strany. Oficiálním nástupcem SPR-RSČ byla strana Republikáni Miroslava Sládka. Někteří jednotlivci zakládali nové strany, kdy jednou ze známých je Dělnická strana.

Vlastenecká fronta

Vlastenecká fronta je občanské sdružení zaměřené vlastenecky, nacionalisticky a radikálně pravicově orientované. Založeno bylo dne 17. června 1993. Vlastenecká fronta se často objevuje ve výročních zprávách o problematice extremismu, které každoročně vydává Ministerstvo vnitra České republiky. Médii a politology je

označována za extremistické sdružení. Vlastenecká fronta ve svém programu je pro omezení imigrace z neevropských zemí, odmítá multikulturalismus, je proti registrovanému partnerství, členství ČR v EU a NATO. Je proti uzavírání manželství s neevropskými přistěhovalci, rasově smíšená manželství, manželství homosexuální. Vlastenecká fronta pravidelně vydává tisková prohlášení a pořádá různé demonstrace, prezentuje se také na internetových stránkách <http://www.vlasteneckafronta.cz/>.

W.A.R. (White arian resistance)

W.A.R - Bílý árijský odpor. Jedná se o mezinárodní teroristicko-extremistickou organizaci. Ideologicky je velmi blízko k B. H. S.. W. A. R. otevřeně hovoří o rasové válce, která je neodvratná. Na základě své ideologie se její členové připravují pro pouliční boj, shromažďují zbraně a učí se ovládat. S nášivkou se zkratkou W. A. R. se můžeme setkat u příznivců hnutí skinheads.

Vlastenecká liga (VL)

Vlastenecká liga je občanské sdružení. Hlásí se k politické koncepci autoritativního konzervatismu. Za své vzory z historie považují J. Husa a T. G. Masaryka. VL se vidí jako vlastenecká organizace, která upevňuje fyzickou zdatnost a morální kvality svých členů. Vlastenecká liga se ostře staví proti jejímu zařazení do fašistické skupiny. Ostatní skinheadské organizace je mají za změkčilé a v extrému za zrádce rasy a národa. Ministerstvo vnitra u VL předpokládá sympatie k hnutí skinheads. VL se prezentuje na internetové stránce <http://www.vlastenecka-liga.cz/>

Kindrskin

Kindrskin je zvláštní skupina tvořená tzv. Módními skiny. Jde především o velmi mladé lidi ve věku kolem 14 až 16 let, výjimkou nejsou ani žáci základních škol. Kindrskini přebírají módní symboliku hnutí skinheads, aniž by porozuměli její ideologii. Jedná se o názorově nevyhraněnou skupinu podporující především pravicové a ultrapravicové skinheads. Jde jim především o napadání osob převážně Romů a pití alkoholu. Tyto děti nejsou se skutečnými extremistickými organizacemi propojeny. Rizikem je ovšem fakt, že se snaží vyrovnat starším klukům a jsou ochotni pro to udělat

cokoliv. Často tyto skupiny jsou vedeny staršími skinheady, kteří byli vyloučeni z některého hnutí. Kindrskini pořádají trestní výpravy, na kterých náhodnou obětí hromadně napadnou. Tímto jednáním se snaží vytvořit si pověst a jméno a tím se včlenit do některého z extremistických hnutí. Skupiny vznikají především ve velkých městech.

4.2 Levicová extremistická scéna

Představiteli levicové extremistické scény v České republice jsou tyto následující oficiální i neoficinální organizace:

Československá anarchistická federace (ČSAF)

ČSAF je neregistrovaná organizace, která funguje na principu dobrovolnosti. Je představitelem české anarchoautonomní scény. Její ideologické myšlení směřuje k anarchokomunismu. Neexistuje zde žádný centrální orgán, rozhodování a činnost vychází od členské základny. Dvakrát ročně pořádají sjezdy členské základny. Pořádají také demonstrace proti fašismu, při nichž často docházelo k násilným vystoupením a konfrontacím se státními orgány.

Čtvrtletně vydávají Anarchistická revue „Existence. Prezентují se na internetové stránce <http://www.csaf.cz/>.

Federace sociálních anarchistů (FSA)

FSA je otevřená politická organizace, která vznikla v roce 1997 odštěpením od politicky orientovaných anarchistů z ČSAF. Na své internetové stránce <http://odpor.wz.cz/VYZVY/fsa.htm> o sobě uvádí, že jejich cílem není izolovat se od společnosti v různých obsazených domech (squatch) a podobných projektech, ale naopak se co nejintenzivněji zapojit do politického života. Jsou anarchisty proto, že jsou převážně mladí námezdně pracující a pociťují naléhavé sociální problémy. Anarchisty jsou proto, že nechtějí žít v kapitalistickém systému, chtějí žít v lidském světě, kde neexistuje vykořisťování člověka člověkem, drancování přírodních zdrojů a kde se každý může podílet na správě věcí veřejných. Jejich zásadou je třídní boj a jsou proti třídnímu rozdělení společnosti. V současnosti se jedná o malou skupinu.

Antifašistická akce (AFA)

AFA vznikla v roce 1996. Je neregistrovanou organizací sdružující radikální antifašisty, která se zabývá propagačními, informačními a praktickými formami boje se všemi autoritářskými ideologiemi a skupinami usilujícími o jakékoli formy útlaku, v první řadě s neonacismem a ultrapravicí. Nenechává je klidný současný systém přinášející čím dál větší kontrolu nad životy lidí, drancování přírody a prohlubování sociální a ekonomické nerovnosti na celém světě. Česká AFA vznikla v červnu roku 1996. Vnitřní struktura autonomních skupin je založená na přirozené rovnosti všech jejích členů, bez umělých autorit a vůdců.

AFA vydává časopis AKCE a prezentuje se na internetové stránce <http://www.antifa.cz>.

Komunistická strana Československa (KSČ)

Komunistická strana Československa byla založena 10.4.1995 a do prosince 1999 byla Strana československých komunistů. Jedná se o neparlamentní českou ultralevicovou politickou stranu. Hlásí se k odkazu totalitní Komunistické strany Československa a pokládá se za jedinou a pravou pokračovatelku. Odsuzuje nedostatek radikalismu Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM). KSČ je ideologicky založena na marxismu-leninismu a její cíl je nastolení diktatury proletariátu v České republice. KSČ nadále směřuje k zavedení totalitního systému potlačujícího lidská a občanská práva a svobody.

KSČ vydává měsíčník Československý komunista a Jiskra. Prezentuje se na internetové stránce <http://www.ksc.cz/>.

Komunistická mládež Československa (KMČ)

KMČ je občanské sdružení, které vzniklo v dubnu 1999. Formálně ani organizačně není součástí KSČ. Při svých aktivitách mají členové KMČ tendenci k militantním projevům a projevům demonstrativního násilí. Jsou bojovná skupina mladých lidí, která je proti NATO, EU a kapitalismu. Vydává časopis Pochodeň a prezentuje se na internetové stránce <http://ksm.komsomol.cz/>. Komunistický svaz

mládeže byl rozpuštěn na základě žádosti Ministerstva vnitra ČR v období od října 2006 do 27.1.2010, kdy rozhodnutí bylo zrušeno Městským soudem v Praze.

Slovanský výbor ČR (SV ČR)

Slovanský výbor ČR je občanské sdružení registrované u Ministerstva vnitra ČR dne 24. dubna 1998. Svoji tradici odvozuje od Slovanského sjezdu, který se konal v roce 1848 v Praze a od dalších slovanských sjezdů. Cílem je propagace myšlenky všeslovanství. Zastávají názor, že po rozpadu socialistické soustavy ve střední Evropě státy s převahou slovanského prvku jsou ohroženy agresivní germanizací maskovanou integračním procesem do NATO a EU, jenž potlačuje zájmy malých a středních národů. Jedinou možností, jak si zachovat slovanskou identitu a svébytnost, je uchýlit se k mocenskému postavení Ruska. Mezinárodní slovanský výbor se sídlem v Moskvě.

SV ČR vydává měsíčník Slovanská vzájemnost. Prezentuje se na internetové stránce <http://slovanvyborcr.hostuju.cz/Index.htm>.

S.H.A.R.P (Sharpskins)

S.H.A.R.P je anglická zkratka Skinheads against racial prejudice, v českém překladu **Skinheadi proti rasovým předsudkům**. Jsou jedním z nejzajímavějších a nejvýraznějších proudů, který reaguje na nástup ultrapravicově orientovaných skinheadů a odkazuje na tradice skinheadského hnutí. Z bezpečnostního hlediska lze hnutí označit za bezproblémové. Nejsou fašisté ani rasisté, ale naopak proti nim bojují. V České republice se objevili v první polovině devadesátých let 20. století. S.H.A.R.P netvoří žádnou organizaci, jde spíše o osobní postoj každého skinheada. Ve vztahu k politickému dění mají rozdílné postoje od striktního odmítání jakékoli politické angažovanosti až po značně levicové názory a projevy. Účastní se na protifašistických demonstracích.

Vydávají hudební časopisy zvané faniziny, například magazín Bulldog. Pravicoví extremisté vydávají ziny.

REDSKINS

Jedná se o levicově orientované skinheads. Patří k militantním částem celku levicových křídél. Jsou proslulí intenzivními útoky na ultrapravicové skupiny a členy fašistických organizací. Od skinheads převzali jen image a hrdost na dělnickou práci. Redskins se lišili od typických skinhead v módě tím, že nosili červené bundy nebo červené tkaničky v botách, toto však nemusí být pravidlem. Vyznávají různé marxistické ideologie, stalinismus, maoismus, trockismus. Často jsou orientováni anarchisticky.

4.3 Další formy extremismu

Kromě pravicového a levicového extremismu představuje pro demokratickou společnost nebezpečí také náboženský extremismus, sem patří náboženské sekty a organizace. Pod názvem sekta se často označuje skupina pochybné pověsti.

„Sekta je seskupení osob stejného náboženského smýšlení, obvykle odštěpeného od zavedené církve, někdy nové, často vytvářející pevně organizovanou strukturu, až s absolutistickými nároky na podřízenost svých členů a hlásající nekriticky až dogmaticky určité společensky nepřijatelné názory a zásady.“⁴⁵

Sekta je organizovaná skupina lidí s dogmaticky nekonvenčními názory na úlohu a postavení člověka ve společnosti. Je založena na kultu osobnosti s výraznou psychickou neboli skrytou manipulací osobností zaměřenou na rozložení osobní identity a vytvoření duševního otroctví, zbavující nutnosti přemýšlet, úzkosti ze svobody, odpovědnosti a reality. Většina sekt se nezviditelňuje a jsou zpravidla v ústraní. Náboženským sektám se v poslední době v České republice věnuje zvýšená pozornost. Sekty působí především tajemně, a proto je bereme jako hrozbu pro určité skupiny mládeže, která je ochotna jim naslouchat a nechat se jimi manipulovat.

Obecné znaky sekty se nemusí nacházet v plném rozsahu u všech takto označovaných skupin. Mnohé znaky můžeme najít ve skupinách lidí, církvích, společenstvích, ale i v rodině. Základní prvky, které jsou víceméně společné všem sektám, jsou:

⁴⁵ CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 58

1. Doktrína je realita.
2. Skutečnost je „černobílá“.
3. Elitaristická mentalita.
4. Individuální vůle podřízena vůli skupinové.
5. Naprostá poslušnost.
6. Pocit štěstí jako odměny za dobrý výkon.
7. Manipulace strachem a pocitem viny.
8. Změny v časové orientaci.

Chmelík ve své knize *Extremismus* uvádí stručné charakteristiky některých náboženských seskupení a sekt. ⁴⁶

Svědci Jehovovi

Církev byla založena Ch. T. Russellem v USA. Dnes tato organizace tvoří po celém světě dobře organizovanou církev se sídlem v New Yorku. Pořádají velká shromáždění s veřejným křtem nových členů. Členové se musí podrobit přísné vojenské kázni. Inspirují se biblí, hlásají, že Armagedon (světová atomová válka) přežijí jen nejaktivnější a nejoddanější svědkové. Svědkové jsou známi tím, že neslaví vánoce ani narozeniny. Odmítají vojenskou i civilní službu, odmítají transfuzi krve. Na území našeho státu začali pronikat již kolem roku 1907. Musí plnit normu na šíření učení. Vydávají časopis *Strážná věž*.

Církev sjednocení

Jinak jsou označováni i jako moonisté. Církev byla založena v roce 1954 jako Sdružení Ducha Svatého pro sjednocení světového křesťanstva. Zakladatelem je Korejec S. M. Moon. Má dnes následovníky ve více jak 130 zemích světa. Jejím cílem je mimo jiné vytvoření nové, pokrevně čisté společnosti, tvořené manželskými páry, které jsou spojovány napříč rasami a kontinenty.

⁴⁶ CHMELÍK, J., *Extremismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997, s. 91 - 94

Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů – mormoni

Základ tohoto náboženského směru byl položen v minulém století Joshephem Smithem. Typickým znakem pro mormony bylo mnohoženství. Členové této církve mezi sebou uzavírají tzv. věčné manželství, aby se mohli podílet na Božím království. Mormoni učí, že Bůh se vyvinul z člověka a že člověk se může stát Bohem. Mormonská církev je údajně velmi bohatá, což je dáno tím, že pravověrní odevzdávají tzv. desátky. Působí i v České republice a jsou pokládáni za nejrychleji rostoucí a rozvíjející se církev. O páchání trestné činnosti informace nejsou.

Satanistická církev – satanisté

Tuto sektu provozují jednotlivci, kteří uznávají za svého svrchovaného pána Satana, který je protivníkem Božím. Kult čerpá sílu v odmítání a ničení křesťanství. Satanismus se otevřeně hlásí ke spojenectví s temnými silami. Působení satanistů je zaznamenáno i v České republice. Jde o nebezpečnou sektu, která může páchat závažnou trestnou činnost, včetně vražd při satanském obětování.

Scientologická církev – dianetika nebo také scientologové

Učení scientologie je založeno na tvrzení, že duše člověka se stěhuje do jiných těl a nese si sebou zážitky z minulých životů. Ty jej do určité míry omezují a deprimují. Lékaři lidem od těchto obtíží nemohou pomoci, to dokáže pouze tzv. auditor v dianetickém centru. Cesta ke spáse vede přes očišťování, které má sedm stupňů. Sekta pořádá různé akce, sama však zůstává v anonymitě. Snaží se pronikat i do škol a podniků prostřednictvím nabídek různého poradenství. U nás se scientologové objevili po roce 1989 a v roce 1992 založily první dianetické centrum.

Dalšími formami extremismu mohou být i ideově zaměřené skupiny, které jsou stoupenci alternativního života ve squattech. Dále sem mohou patřit i Militantní ekologové a ochránci zvířat. Nemůžeme však opomenout i Hooligans, zvané také „rowdies“. Jedná se o fotbalové chuligánství. Jde o specifickou skupinu extremismu, která nepatří k hnutí skinheads.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1. Metody, cíle průzkumu, stanovení hypotéz

V následujícím textu bakalářské práce se budu věnovat průzkumnému šetření, jehož cílem bylo zjistit, jaké povědomí o extremismu má česká společnost. Šetření bylo provedeno náhodným výběrem mezi návštěvníky obvodního oddělení PČR Brno Výstaviště na adrese Brno, Rybářská 17. V prováděném průzkumném šetření jsem hledal odpovědi na následující hypotézy: Společnost se s projevy extremismu běžně setkává. Společnost vnímá negativně extremismus. Extremismus je reálné ohrožení demokracie.

1.1 Průzkumný soubor

Základní soubor pro průzkum byl tvořen náhodným výběrem mezi návštěvníky obvodního oddělení PČR Brno - Výstaviště na adrese Brno, Rybářská 17.

Výběrový vzorek tvořilo 100 náhodných návštěvníků.

1.2 Metody

Ke sběru dat jsem vytvořil nestandardizovaný dotazník. Rozhodl jsem se pro tuto metodu díky její přednosti, a to možnosti oslovit velký počet respondentů. Dotazník obsahoval celkem 10 položek a byl sestaven z uzavřených otázek. Průzkumné šetření probíhalo v měsíci listopadu 2010. Distribuce dotazníků respondentům byla řešena na recepci obvodního oddělení Brno Výstaviště. Při vyplňování dotazníků byla zachována anonymita respondentů. Získaná data byla statisticky vyhodnocena. Stanovené hypotézy:

Hypotéza č. 1 Společnost se s projevy extremismu běžně setkává.

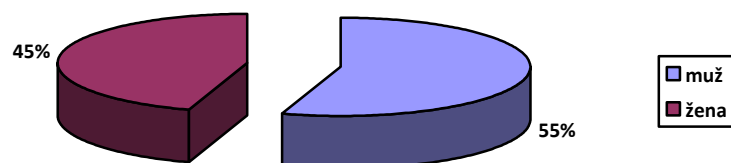
Hypotéza č. 2 Společnost vnímá negativně extremismus.

Hypotéza č. 3 Extremismus je reálné ohrožení demokracie.

2. Interpretace a analýza dat

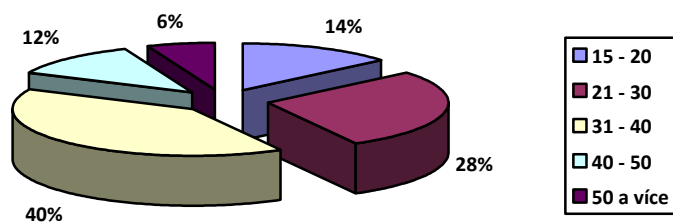
V následující kapitole se zaměřím na představení a interpretaci výsledků provedeného průzkumu. Nejprve blíže charakterizují průzkumný vzorek, poté se budu věnovat vyhodnocování odpovědí u jednotlivých položek dotazníku s ohledem na zodpovězení průzkumných otázek.

Graf č. 1 – Pohlaví respondentů.

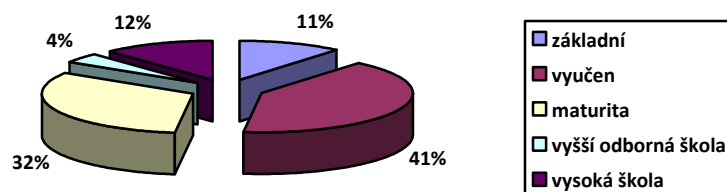
Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 100 respondentů, z toho 55 mužů a 45 žen.

Graf č. 2 – Věk respondentů.

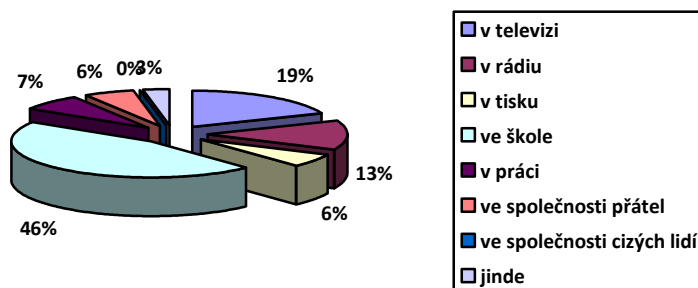
Věk respondentů se pohybuje od 15 let do 50 a více let. Největší skupina respondentů byla ve věku 31 až 40 let a to 40 %.

Graf č. 3 - Dosažené vzdělání.

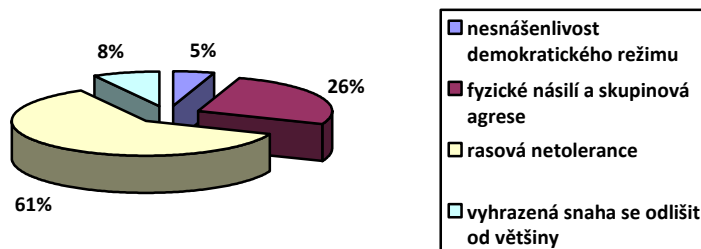
Vzdělání respondentů bylo částečně omezeno věkem, kdy největší skupinu respondentů tvořila skupina vyučena a to 41 %.

Graf č. 4 - S pojmem extremismus jsem se poprvé setkal(a)?

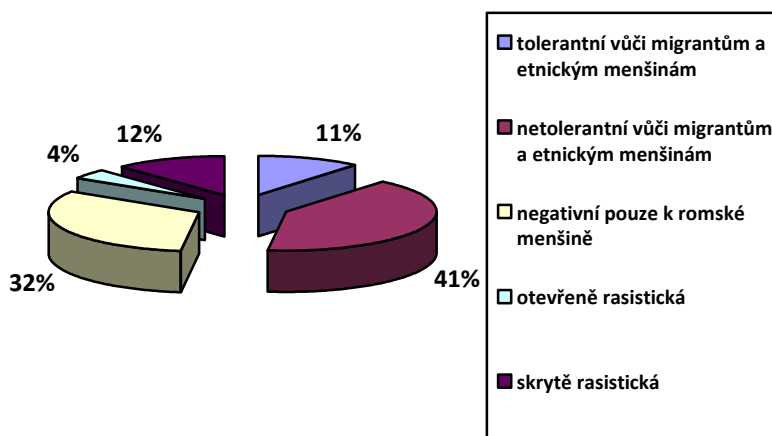
S pojmem extremismus se poprvé setkala 46 % ve škole, 19 % v televizi, 13 % v rádiu, 7% v práci, 6 % v tisku, 6% ve společnosti přátel, 3 % jinde, 0 % ve společnosti cizích lidí.

Graf č. 5 - Které z následujících projevů považujete za typické pro extremistické skupiny?

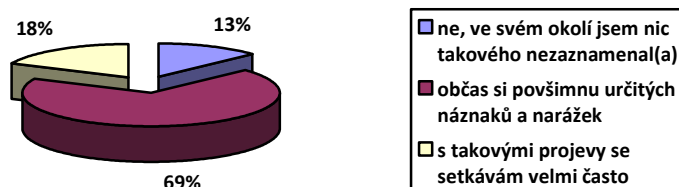
Respondenti uvedli k typickému projevu extremistické skupiny: 61 % je rasová netolerance, 26 % fyzické násilí a skupinová agrese, 8 % výrazná snaha odlišit se od většiny, 5 % nesnášenlivost demokratického režimu.

Graf č. 6 - Česká společnost jako celek je podle Vás?

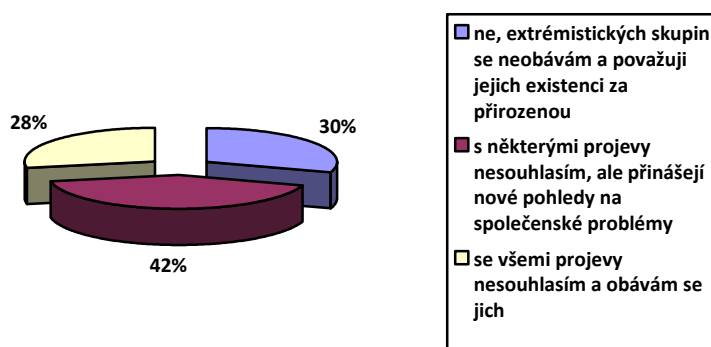
Česká společnost je podle respondentů ze 41 % netolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám, 32 % negativní pouze k romské menšině, 12 % skrytě rasistická, 11 % tolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám, 4 % otevřeně rasistická.

Graf č. 7 - Některé extrémistické skupiny se otevřeně hlásí k rasismu. Setkal(a) jste se s projevy rasismu?

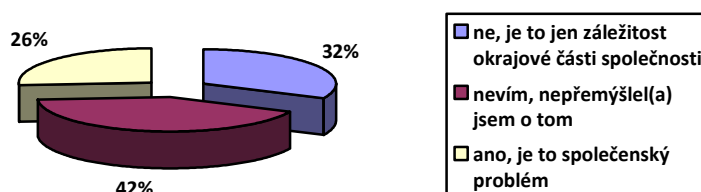
Zda se respondenti setkali s projevem rasismu uvedli: 69 % občas si všimnu určitých náznaků a narážek, 18 % s takovými projevy se setkávám velmi často, 13 % ne, ve svém okolí jsme nic takového nezaznamenali.

Graf č. 8. Považujete existenci extrémistických skupin za nebezpečnou a obáváte se jejich činnosti?

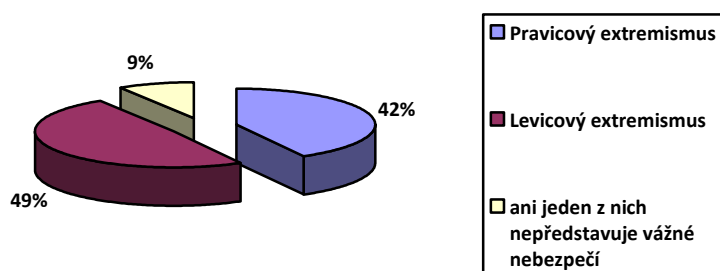
Respondenti uvedli, že v 42% s některými projevy nesouhlasím, ale přinášejí nové pohledy na společenské problémy, 30 % ne, extrémistických skupin se neobávám a považuji jejich existenci za přirozenou, 28 % se všemi projevy nesouhlasím a obávám se jich.

Graf č. 9. Myslíte si, že extremismus je závažný společenský problém?

Zda je extremismus závažný společenský problém respondenti uvedli: 42 % neví, nepřemýšleli o tom, 32 % ne, je to jen záležitost okrajové části společnosti, 26 % ano, je to společenský problém.

Graf č. 10. - Větší nebezpečí dle Vašeho názoru představuje?

K otázce na větší nebezpečí uvedli respondenti: 49 % z celkového počtu respondentů si myslí, že Levicový extremismus, 42 %, že Pravicový extremismus a 9 % ani jeden z nich nepředstavuje vážné nebezpečí.

3. Vyhodnocení průzkumu ve vztahu k hypotézám

Vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce byl průzkumný vzorek ve výši 100 respondentů, a proto nelze výsledek tohoto průzkumu brát jako reprezentativní vzorek. I přesto lze zaujmout určitý postoj a tento poté formulovat do konkrétních závěrů ve vztahu ke stanoveným hypotetickým tvrzením.

Hypotéza č. 1 Společnost se s projevy extremismu běžně setkává.

Vyhodnocením odpovědi zejména v otázce č. 4 se s pojmem extremismus poprvé setkala 46 % ve škole, 19 % v televizi, 13 % v rádiu, 7% v práci, 6 % v tisku, 6% ve společnosti přátel, 3 % jinde, 0 % ve společnosti cizích lidí. V otázce č. 5 respondenti uvedli k typickému projevu extrémistické skupiny z 61 % je rasová netolerance, 26 % fyzické násilí a skupinová agrese, 8 % výrazná snaha odlišit se od většiny, 5 % nesnášenlivost demokratického režimu. V otázce č. 6: česká společnost je podle respondentů ze 41 % netolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám, 32 % negativní pouze k romské menšině, 12 % skrytě rasistická, 11 % tolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám, 4 % otevřeně rasistická. Extremisté často organizují pochody, pietní akty ve dnech, které jsou významné pro vlastenectví nebo historické vzpomínky na události v souvislosti s neonacismem. Lze tedy konstatovat, že stanovená **hypotéza byla potvrzena.**

Hypotéza č. 2 Společnost vnímá negativně extremismus.

Vyhodnocením odpovědi zejména v otázce 8 bylo odpovězeno, zda považujete existenci extrémistických skupin za nebezpečnou a obáváte se jejich činností? Vyjádřím-li výsledek svého průzkumu v procentech, vychází, že v 40 % s některými projevy nesouhlasím, ale přinášejí nové pohledy na společenské problémy, 30 % ne, extrémistických skupin se neobávám a považuji jejich existenci za přirozenou, 28 % se všemi projevy nesouhlasím a obávám se jich. V otázce č. 9 bylo odpovězeno, zda si myslíte, že extremismus je závažný společenský problém? Vyjádřím-li výsledek svého průzkumu v procentech, vychází, že 42 % neví, nepřemýšleli o tom, 32 % ne, je to jen záležitost okrajové části společnosti, 26 % ano, je to společenský problém. Průzkumem v otázce č. 10 bylo odpovězeno, zda větší nebezpečí dle Vašeho názoru představuje? Vyjádřím-li výsledek svého průzkumu v procentech, vychází, že 49 % z celkového počtu respondentů si myslí, že Levicový extremismus, 42 %, že Pravicový extremismus a 9 % ani jeden z nich nepředstavuje vážné nebezpečí. Společnost se k extremismu staví negativně a vnímá ho jako společenský problém, který se jich přímo dotýká. Lze tedy konstatovat, že stanovená **hypotéza byla potvrzena.**

Hypotéza č. 3 Extremismus je reálné ohrožení demokracie.

Extremismus je průvodním jevem demokracie. Pokud bychom bránili všem skupinám i jednotlivcům v projevení jejich názoru, poté bychom nemohli tvrdit, že jsme demokratický stát. Státní zřízení České republiky má dostatek bezpečnostních složek na potírání extremismu. Bezpečnostní složky navzájem spolupracují a předávají si potřebné informace. Jako příklad uvádím rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z roku 2010, který definitivně zrušila Dělnickou stranu. V soudním řízení byla dělnické straně prokázána spolupráce s radikálně neonacistickými organizacemi. V současné době v České republice není žádná extremistická politická strana ani organizace, která by mohla úspěšně ohrozit státní zřízení našeho státu. Lze tedy konstatovat, že stanovená **hypotéza nebyla potvrzena.**

Závěr

Extremismu představuje častý a medializovaný problém, který se promítá do diskuse o jeho prevenci. Většina odborníků se shoduje v tom, že existují rozmanité příčiny a také i různé přístupy pro prevenci extremismu. Musíme si ale položit otázku, jak a kde provádět prevenci proti extremismu. Odpověď není jednoduchá, vzhledem k tomu, že se jedná o celospolečenský, či přímo celosvětový problém. Extremismus přechází v některých případech až v terorismus. Prevence extremistického chování by měla vycházet již od školního věku. Zde by měli na prevenci pracovat jak učitelé škol, tak i pracovníci ozbrojených složek. Policie ČR má preventivní informativní skupinu, která se věnuje plošně všem sociálním problémům, kdy se nemohou zabývat jen extremismem. Mládež by měla být od počátku vedena v rámci mravních zásad dané společnosti. Škola by měla apelovat na rodiče, aby si všímali chování svých dětí a kontrolovali a organizovali jejich volný čas. Dále zde by mělo být spolupracováno s neziskovými organizacemi, které by působily preventivně. V pedagogicko-psychologických poradnách a obdobných organizacích věnovat zvýšenou pozornost dětem z neúplných, kriminálních či jinak závadových rodin, které často inkriminují k extremismu. Práce bude využita v rámci prováděných preventivních činnosti Obvodních oddělení v městě Brně, pro lepší informovanost žáků. Žáci budou seznámeni s pojmoslovím a se současným vývojem extremistické scény v ČR. Práce do naší praxe přinesla detailnější pohled na pojmosloví a současnou extremistickou scénu. V rámci preventivní činnosti budou informováni pedagogové, kteří budou dále žáky informovat o vývoji extremismu a možnými riziky, které s ním souvisí.

Resumé

Téma bakalářské práce jsem si zvolil především pro jeho aktuálnost. Cílem bakalářské práce je shrnout problematiku extremismu v obecném měřítku, dále i definovat stávající prevenci v rámci České republiky.

V teoretické části jsem se zabýval charakteristikou extremismu po obecné a právní stránce. V první části jsou vymezeny základní definice pojmů týkajících se extremismu. V druhé části je uvedeno rozdělení na levicový a pravicový extremismus. Ve třetí části je zmíněna legislativa s výčtem trestných činů, kterých se dopouštějí extremisté a statistika za roky 2009 a 2010. Dále je zde popsána prevence pravicového extremismu v ČR. Ve čtvrté části je uvedeno současné extremistické seskupení v České republice.

Praktická část se zaměřila na průzkumné šetření formou dotazníku náhodným výběrem mezi návštěvníky obvodního oddělení PČR Brno - Výstaviště na adrese Brno, Rybářská 17.

Tato práce má také za úkol pokusit se najít odpovědi na stanovené hypotézy, o jejich potvrzení či vyvrácení v logických závěrech, a tím vytvořit zpětnou vazbu pro instituce i jednotlivce zabývající se touto problematikou.

Anotace

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku Extremismus jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti. Je rozdělena na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část obsahuje seznámení se základními pojmy, rozdělení extremismu a legislativu řešící tuto problematiku. V teoretické části je zmíněn aktuální stav extremistické kriminality v ČR, ve statistikách za rok 2009, 2010.

Praktickou část tvoří průzkumné šetření náhodným výběrem mezi návštěvníky obvodního oddělení PČR Brno – Výstaviště, Brno, Rybářská 17. Cílem praktické části je potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy a tím vytvořit zpětnou vazbu pro instituce i jednotlivce zabývající se touto problematikou.

Klíčová slova:

Pravicový extremismus, levicový extremismus, extremismus, skinheads.

Annotation

This bachelor thesis is focused on the issue of extremism as a destabilizing element of internal security. It is divided into theoretical and empirical part.

The theoretical part includes familiarization with basic terms, the division of extremism and legislation addressing this issue. The theoretical part is mentioned by the current state of extremist crimes in the Czech Republic, the statistics for 2009, 2010.

The practical part consists of an exploratory survey among random visitors to the District Police Department in Brno – Výstaviště, Brno, Rybářská 17. Aim of the practical work is to confirm or disprove the hypothesis and thereby create a feedback to institutions and individuals dealing with this issue.

Keywords

Right-wing extremism , Left-wing extremism, extremism, skinheads.

Seznam použité literatury:

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
4. Zákon č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
5. DANICS, Š. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Policie History, 2002, 132 s. ISBN 80-86477-07-X.
6. HOLAS, J. a kol. *Extremismus mládeže v České republice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1996, 158 s. ISBN 80-86008-31-2.
7. CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007; ISBN: 978-80-7367-098-6
8. CHMELÍK, J., *Extremismus*. Praha: Ministerstvo vnitra, 1997
9. CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001; ISBN: 80-7201-265-7
10. CHMELÍK, J., *Symbolika v extremistických hnutích*. Praha: Print-Typia; 2005, 100 s.
11. CHMELÍK, J., *Symbolika extremistických hnutích*. Praha: Armex Praha, 2000, 116 s. ISBN 80-86244-14-8.
12. MAREŠ, M., *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra 2006,
13. KOTLÁN, P., *Demokracie ve stínu*. Ostrava Institut vzdělávání Sokrates 2003; ISBN: 80-86752-07-2
14. MAREŠ, M., *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN: 80-86598-45-4
15. Ottova encyklopedie A-Ž, Praha: Ottovo nakladatelství, 2007, 1144 s. ISBN 80-7360-014-5
16. Ottova všeobecná encyklopedie A-L. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, 736 s. ISBN 80-7181-959-X.
17. Ottova všeobecná encyklopedie M-Ž. Praha: Ottovo nakladatelství, 2003, 752 s. ISBN 80-7181-959-X.
18. ZELENÁK, Š., *Politický extrémismus, příčiny vzniku a možnosti řešení*. In. *Extremismus. Jeho kořeny, projevy a východiska řešení*. Praha: Policejní akademie ČR, 2001, 245 s. ISBN 80-7251-088-6.

19. <http://www.antifa.cz>
20. <http://www.csaf.cz/>
21. <http://www.dsss.cz/programova-listina>
22. <http://www.ksc.cz/>
23. <http://www.mvcr.cz/clanek/vycet-preventivnich-aktivit.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
24. <http://odpor.wz.cz/VYZVY/fsa.htm>
25. <http://slovanvyborcr.hostuju.cz/Index.htm>
26. http://www.uooz.aa/_files/Extrem/Kalendar_P_Extrem.pdf
27. <http://www.vlasteneckafronta.cz/>
28. <http://www.vlastenecka-liga.cz/>

Přílohy:

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Kalendárium pravicového extremismu

Příloha č. 1

Dotazník:

Dobrý den, právě se Vám dostal do ruky dotazník, jehož cílem je zjistit postoj k problematice extremismu. Jsem student Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor Sociální pedagogika a výsledky tohoto výzkumu budou součástí mé bakalářské práce. Vyplnění tohoto dotazníku je zcela anonymní. U každé otázky vyberte prosím pouze jednu odpověď. Výběr proveďte zakroužkováním. Předem velice děkuji za upřímné vyplnění dotazníku.

1. Jste?

- a) muž
- b) žena

2. Věk?

- a) 15-20
- b) 21-30
- c) 31-40
- d) 41-50
- e) 50 a více

3. Dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučen
- c) maturita
- d) vyšší odborná škola
- e) vysoká škola

4. S pojmem extremismus jsem se poprvé setkal(a)?

- a) v televizi
- b) v rádiu
- c) v tisku
- d) ve škole
- e) v práci
- f) ve společnosti přátel
- g) ve společnosti cizích lidí
- h) jinde

5. Které z následujících projevů považujete za typické pro extremistické skupiny?

- a) nesnášenlivost demokratického režimu
- b) fyzické násilí a skupinová agrese
- c) rasová netolerance
- d) výrazná snaha odlišit se od většiny

6. Česká společnost jako celek je podle Vás?

- a) tolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám
- b) netolerantní vůči migrantům a etnickým menšinám
- c) negativní pouze k romské menšině
- d) otevřeně rasistická
- e) skrytě rasistická

7. Některé extrémistické skupiny se otevřeně hlásí k rasismu. Setkal(a) jste (jsi) se s projevy rasismu?
- a) ne, ve svém okolí jsem nic takového nezaznamenal(a)
 - b) občas si všimnu určitých náznaků a narážek
 - c) s takovými projevy se setkávám velmi často
8. Považujete existenci extrémistických skupin za nebezpečnou a obáváte se jejich činnosti?
- a) ne, extrémistických skupin se neobávám a považuji jejich existenci za přirozenou
 - b) s některými projevy nesouhlasím, ale přinášejí nové pohledy na společenské problémy
 - c) se všemi projevy nesouhlasím a obávám se jich
9. Myslíte si, že extremismus je závažný společenský problém?
- a) ne, je to jen záležitost okrajové části společnosti
 - b) nevím, nepřemýšlel(a) jsem o tom
 - c) ano, je to společenský problém
10. Větší nebezpečí dle Vašeho názoru představuje?
- a) Pravicový extremismus (neonacisté, skinheads...)
 - b) Levicový extremismus (anarchisté, trockisté.....)
 - c) ani jeden z nich nepředstavuje vážné nebezpečí

Kalendárium pravicového extremismu

LEDEN	1.1.1939	Žid mužského pohlaví před jméno Israel žena Sara
	5.1.1919	Anton Drexler zakládá NSDAP
	13.1.1935	triumf nacistů v plebiscitu v Sársku
	23.1.1930	NSDAP poprvé vstupuje do vlády v Durynsku
	30.1.1933	Hindenburg svěřuje vládu Hitlerovi
ÚNOR	14.2.	úmrť gen. Radoly Gajdy-fašist. politika, vojáka, legionáře
	17.2.	výročí dr. Aloise Rašína-politika, ekonoma, nár.demokrata, obdivovatele fašismu
	18.2.1943	Goebels vyhláší totální válku
	24.2.1920	oficiální strana NSDAP
	27.2.1933	požár Reichstagu
28.2.1933	první represivní zákon proti NAZI	
BŘEZEN	5.3.1933	nesvobodné volby
	7.3.1936	okupace Porýní, výročí nar. T.G.M.
	11.3.1933	Goebels - vůdce propagandy
	12.3.1938	Anexe Rakouska, Vstup ČR do NATO
	13.3.1932	prezidentské volby - Hitler získává moc
	15.3.1939	obsazení ČSR nacisty
24.3.1933	předání Reichstagu Hitlerovi	
DUBEN	1.4.1924	Hitler odsouzen na 5 let
	1.4.1933	bojkot židovských aktivit
	7.4.1933	zákon o čistotě byrokracie zavádí diskriminaci Židů
	20.4.1889	narození Hitlera
	26.4.	narození Rudolfa Hesse
30.4.1945	Hitler páchá sebevraždu	
KVĚTEN	1.5.	1.máj
	2.5.1933	svátek práce NSDAP
	8.5.1945	kapitulace Německa
	10.5.1933	Deutsche Arbeitsfront
	29.5.1942	smrt R.Heydricha
	31.5.1962	popraven A.Eichmann
květen 1999	tragicky zemřel nacistický aktivista Miloš Reho po incidentu s Romy v Litvínově	
ČERVEN	1.6.1945	zemřel E. Hácha
	14.6.1940	padla Francie
	17.6.1936	reorganizace policie do SS
	22.6.1941	plán Barbarossa
	30.6.1934	zbavení se opozičních tendencí uvnitř NSDAP
ČERVENEC	5.-14.7.1933	NSDAP - jediná povolená strana v Německu
	6.7.1415	upálení mistra Jana Husa
	11.7.1938	oslava 2000 let německé civilizace
	31.7.1932	NSDAP získala 37,4% hlasů
	31.7.1941	konečné řešení
SRPEN	2.8.1934	Hitler prezidentem Německa
	20.8.1943	Wilhelm Fick protektorem Čech a Moravy
	21.8.	okupace ČSR Varšavskou smlouvou, výročí úmrtí R.Hesse
	23.8.1939	Německo-sovětský pakt
	25.8.1943	Himmler jmenován ministrem vnitra III.říše
ZÁŘÍ	1.9.1939	agrese do Polska - začátek 2.sv.války
	9.9.1936	čtyřletý plán
	15.9.1935	zákony kodifikující statut Židů

	29.9.1933 29.9.1939 30.9.1938	zákon o dědění půdy, k čemuž bylo třeba nemít židovskou krev odebrání rádiových přijímačů Židům Mnichovská dohoda
ŘÍJEN	10.10.1946 11.10.1931 14.10.1933 15.10.1946 28.10.	rozsudky Norimberského procesu NSDAP národní opozice vystoupení Německa ze Společnosti národů Trest smrti výročí vzniku ČSR
LISTOPAD	5.11.1937 8.-9.11.1923 9.-10.11.1938 19.11.1932 25.11.1936	hypotéza Hitlera o řešení německé otázky neúspěšný Hitlerův puč v Mnichově Křišťálová noc petice k oživení německé ekonomiky ujednání paktu proti Kominterně s Japonskem
PROSINEC	1.12.1936 7.12.1924 23.12.	Hitlerjugend se stává státní organizací mládeže NSDAP se prezentuje jako národně socialistické hnutí za svobodu zimní slunovrat - germánský kult